

เรื่องสั้น : มอม
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมทย์

ตั้งแต่มอมลืมตาขึ้นมองดูโลกในเบื้องต้น โลกนี้มีชายคนหนึ่งและแม่อีกหนึ่ง มอมเป็นลูกโทนเกิดได้ดูบ้านไม้สองชั้นหลังเล็ก ๆ แถวมักกะสัน มอมรู้ว่าพ่อของมันเป็นหมาพันธุ์อัลเซเชียนอยู่ตึกใหญ่อยู่ถนนเพชรบุรี เจ้าของเลี้ยงจนหมั่นักหนา แต่แม่ของมันเป็นหมาไทยตลาดประดู่น้ำ ที่มอมปฏิสนธิขึ้นมาได้เพราะอุบัติเหตุ เจ้าของพ่อของมันเผลอปล่อยให้หลุดออกมาจากบ้านได้ชั่วคราว ทั้งมันก็ไม่สนใจ มันรู้แต่ว่าภายในบ้านนั้น มีแม่อยู่สำหรับดูคนในเวลาหัว ซึ่งมันก็หิวบ่อยๆ และเอาไว้นอนเปียกให้อุ่นได้เมื่อเวลามันหนาว พอมอมจำความได้มันก็รู้ว่ามันคนมุด เข้าได้ดูบ้านนั้นบ่อยๆ อีกคนหนึ่ง มันรู้สึกว่ามีคนนั้นมาอุ้มชูลูบลามันเล่นเสมอ มอมมันคันเขี้ยวซึ่งกำลังจะขึ้น มันก็กัดมือนั้นเล่นบ้างเสียวเล่นบ้าง บางทีเจ้าของมือนั้นก็ยกตัวมันขึ้นใกล้ๆ ดิกกับหน้า มอมมักกระดิกหางคิใจจนตัวสั่น เสียวหน้า เสียวปาก คนๆ นั้นก็ไม่ว่า ปล่อยให้ตามใจมัน มอมมันจำกลิ่นไว้ได้ กำหนดสัญญาไว้ว่าคนๆ นั้นเป็นนายของมัน แล้วมันก็รัก พอมอมมันเริ่มเดินได้ก็คลานจากใต้ดูนอนออกสู่ลานบ้าน โลกของมันกว้างขึ้นเล็กน้อยมันรู้ว่านายอยู่บ้านสองชั้นเล็ก ๆ ก่อนข้างจะเก่า และ ไม่ได้ทำสี นอกจากนายแล้วก็คนอื่นอยู่ด้วยอีกสองคน คนหนึ่งนั้นเป็นผู้หญิง นายบอกมันว่าคนนั้นคือนายผู้หญิง อีกคนหนึ่งเป็นเด็กเล็กๆ เพิ่งสอนเดินนายเรียกว่าหนู แต่มอมมันพอจะเดาออกว่าเป็นลูกของนาย เพราะกลิ่นตัวเหมือนกันพอมอมเริ่มคลานออกจากใต้ดูที่เคยคลาน แม่ก็เริ่มห่างไป แต่ก่อนพอมอมรู้สึกหิวมันก็โวย ต้องรู้สึกรู้ว่าแม่อยู่ใกล้ๆ คอยให้มันทุกครั้ง แต่เดี๋ยวนี้นานๆ แม่จึงจะมาหาสักครั้งหนึ่ง และนั่นแม่ก็รู้สึกว่ามันน้อยและห่างไป แต่มอมมันไม่เคียดรื้อนเท่าไรนักระวังหาหาอย่างทะลุ มาวางไว้ที่นอน ขานหลังบ้านระหว่างครัวไว้กับตัวเรือนใบหนึ่ง เอาข้าวคลุกกับที่นายกินเหลือ ใส่ให้มันกินวันละสามเวลาทุกวัน เวลาเช้าเวลาเย็นนายให้เอง

ส่วนตอนกลางวันนายผู้หญิงเป็นคนให้ มอมมันโตเร็วผิดปกติกว่าหมาธรรมดา เพราะมันเป็นพันธุ์มากกว่าพันธุ์แม่ ยิ่งโตมันก็ยังกินจุทุกวัน แต่นายกลับดีใจ คอยให้ข้าวมันกินอิ่มเพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งกว่านั้นเวลาผู้หญิงเป็นคนให้ มอมมันโตเร็วผิดปกติหมาธรรมดา เพราะมันเป็นพันธุ์พ่อมากกว่าพันธุ์แม่ ยิ่งโตมันก็ยังกินจุทุกวัน แต่นายกลับดีใจ คอยให้ข้าวมันกินอิ่มเพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งกว่านั้นเวลานายผู้หญิงทำครัว มอมมันก็แอบเข้าไปอยู่ด้วย บางทีมันก็เกาะก้นครัว นายผู้หญิงก็ตีเอาบ้างไล่ออกมาบ้าง แต่แล้วมันก็กลับเข้าไปอีก เพราะมอมมันรู้ว่าถึงแม้ว่าผู้หญิงจะดุจะตีอย่างไร ในที่สุดมันก็ต้องได้อะไรกินเสมอ มอมมันโตวัน โตคืนจนกลายเป็นหนุ่มใหญ่ แม่หายไประยะไกลของมัน ซึ่งเดี๋ยวนี้เหลือแต่นาย มอมไม่ได้รักนายเท่าชีวิต แต่มันเป็นชีวิตของมอม เข้าขึ้นนายหายไปจากบ้าน มันก็รู้สึกว่างชีวิตมันว่างเปล่า แต่มอมรู้ว่าตกบ่าก็ต้องกลับ ฉะนั้นตามปกติ มันก็ไม่เคียดรื้อนเท่าไรนัก มอมใช้เวลาที่นายไม่อยู่หาอะไรกินบ้าง เล่นกับหนูบ้าง บางทีหนูก็ดึงหูหางมัน เล่นกับมันเจ็บๆ แต่มอมมันก็ทนได้ เพราะกลิ่นของนายติดอยู่ที่ตัวของหนูเหมือนคนๆ เดียวกัน ชั่วแต่ว่าหนูตัวเล็กกว่า

บางทีมอมมันก็ออกไปเที่ยวนอกบ้าน เดินไปก็ดมกลิ่นอะไรไป กลิ่นคนแปลกๆ ที่ติดอยู่ตามทางเดิน กลิ่นหนูที่ออกหากินตามถังขยะในเวลากลางคืน กลิ่นหมาบ้านใกล้เรือนเคียง และหมากลางถนนทั้งตัวผู้ตัวเมีย เมื่อมอมตัวยังเล็ก มันไม่ค่อยกล้าออกจากบ้าน เพราะหมาอื่นๆ มันรุมกันเท่า มันรุมกันกัด แต่เดี๋ยวนี้มอมตัวโตกว่าหมา พอออกนอกบ้านถึงหมาอื่นจะเท่า แต่ก็วิ่งหนีมอมทุกตัวไป ในบรรดาหมาตัวผู้ในละแวกบ้าน มอมมันเคยแสดงฝีมือให้ปรากฏมาแล้ว ไล่ตัวไหนที่เขยเป็นทีที่สังเกตได้ง่าย สูงเพียงระดับจมูก ไม่ต้องก้มลงดมให้เสียเวลา เป็นต้นว่าเสาไฟฟ้าหรือต้นไม้ข้างทาง ออกจากบ้านเดินไปก็ต้องยกขาเหย้าเอาไว้เป็นสำคัญ แต่ถ้ามีหมาตัวอื่นมา

ถ่ายทำเสียงกลั่นนั้นก็เพื่อนไป อาจถึงกลับบ้านไม่ถูก หรืออย่างน้อยก็ต้องลำบากทุลักทุเล การถ่ายปัสสาวะรดที่ตัวอื่นทำไว้แล้ว จึงเป็นอันตรายกรรมของสุนัขขอยให้กันไม่ได้ แล้วถ้าทำกันต่อหน้าก็เป็นการทำหายกันโดยตรง เป็นการทำลายเกียรติของหมาตัวผู้ด้วยกัน แสดงว่าหมาความเกรงใจนับถือกัน ต้องต่อสู้จนแพ้กันไปข้างหนึ่ง มอมมันเคยถูกทำหายด้วยวิธีนี้มามาก แต่มันก็สู้จนเอาชนะได้ทุกครั้ง บางทีมันกลับบ้านเป็นแผลยับไปตามหน้าและข้างขา นายผู้หญิงต้องคอยล้างแผลใส่ยาให้ หลังจากนั้นมันก็จะถูกขังไปสองสามวัน แล้วมันก็แอบหนีไปเที่ยวนอกบ้านได้อีก มอมมันเคยทิ้งนายไปแค่เพียงครั้งเดียวในชีวิต เมื่อมอมแตกเนื้อหนุ่มเต็มที อากาศกำลังหนาว น้ำขึ้นเจิ่งนอง บางวันก็ท่วมพื้นตลิ่งขึ้นมา มอมมันก็ไปหลงรักนางนวลซึ่งกำลังแตกเนื้อสาวอยู่ติดบ้านไป ๓-๔ หลังคาเรือน

มอมหลงใหลจนสิ้นทำ ข้าวปลาไม่เป็นอันกิน กลางคืนคึกๆ เดือนสว่าง มอมนั่งมองพระจันทร์แล้วก็หอนด้วยความวังเวงใจ ในตอนแรกมันเพียงแต่หลบไปหา นางนวลชั่วคราวแล้วก็กลับบ้าน ครั้นต่อมาอาการรักหนักขึ้น มันก็ไม่กลับเอาเลย เฝ้าเวียนวนอยู่แถวนั้น คอยไล่กัดตัวผู้อื่นๆ ทั้งหนุ่มทั้งแก่ที่มาตอนนางนวลเป็นฝูง คนในบ้านเขาหวงหนู นักเข้า เขาก็ทุบตีเอาบ้าง เอาอิฐขว้างเอาบ้าง มอมก็ต้องทน เพราะความรักกำลังขึ้นหน้า มอมหายจากบ้านไป ๔-๕ วัน หิวหนักเข้าก็ต้องโซกกลับบ้าน แทนที่นายจะว่ากล่าว กลับรับหาข้าวให้มันกิน มอมมีอาการผิดปกติหลายจุดไปสัก ๑๕ วัน แล้วมันก็กลับเป็นปกติเหมือนเก่าประหลาดที่ความรักที่มีต่อนางนวลก็หายไปด้วย คงเหลือแต่ความรักนาย

พอตกบ่ายทุกๆ วัน มอมมันจะต้องไปหมอบคอยนายที่หัวกระโหลกบ้าน ตามันจับอยู่ที่ประตูบ้าน และประสาททุกส่วนเตรียมพร้อมที่จะรับนาย พอได้ยินเสียงเท้านายเดินกลับบ้าน มอมก็หูตั้งคอยฟัง พอถูกบิดประตูหน้าบ้านเสียงดังกึก มันก็โผล่จากที่ด้วยกำลังทั้งตัว แล้วก็โหมเข้าหานาย ดีใจเสียงเป็นที่สุดแล้วนายกลับบ้าน มันจะวิ่งเข้าพันแข้งพันขานาย คาบข้อมือนายเลียตั้งแต่ หน้าลงมาจนถึงเท้า ความดีใจของมอมกว่าจะสงบได้ก็เมื่อนายผลัดผ้าเข้าห้องน้ำอาบน้ำหายไป ที่นั่นมันก็มีหน้าที่ติดตามนายไปทุกฝีก้าว ไม่ว่านายจะนั่งหรือนอนหรือจะไปทางไหนมอมเป็นต้องอยู่ข้างๆ บางวันนายพามันออกไปเดินเที่ยวเล่นนอกบ้าน ถ้าวันไหนได้ ออกไปเที่ยวกับนาย วันนั้นก็จะเป็นวันที่มอมดีใจเอิกเกริกเป็นพิเศษ ออกได้ก็วิ่งนำหน้าไป บางทีก็วิ่งเลยไป จนนายต้องเรียก บางครั้งได้กลิ่นอะไรที่ข้างถนนสนใจเป็นพิเศษ มันก็โผล่เที่ยวสุดคมกลั่นนั้นเสีย จนนายต้องเรียกอีกเหมือนกัน มอมเป็นหมาที่มีแต่หัวใจ และหัวใจของมันนั้นก็มอบให้นาย ฉะนั้นมันจะไม่ยอมให้ทำอะไร มอมก็ไม่ค่อยเอาใจใส่ เพราะเมื่ออยู่กับนายมันมีแต่ความดีใจความสุข ไม่มีปัญหาอะไรจะใจอะไรได้ก็มากนักน้อย แต่ถึงกระนั้นมันก็ยังอุตสาหะเรียนวิชาที่นายสอนให้ไว้ได้อย่างหนึ่ง เวลาเดินไปริมคลองหรือริมบ่อ นายจะหา กิ่งไม้แห้งๆ ขวางลงไปใต้น้ำมอมมันก็จะกระโดดน้ำว่ายน้ำไปคาบเอากิ่งไม้กลับมาให้นาย ที่มอมมันเรียนได้เร็วก็เพราะว่ามันเห็นเป็นการเล่นชนิดหนึ่ง บางทีนายไม่ยอมเล่นเพราะมันสะบัดขน น้ำเปียกนาย แต่มอมก็เที่ยวไปหากิ่งไม้แห้งๆ คาบมาชวนนายเล่นทุกครั้ง ที่มีบ่อหรือคลองอยู่ใกล้ๆ

มอมมันอยู่กับนายเป็นปกติสุขมาได้สองปีกว่าจนมันเติบโตเป็นหนุ่มใหญ่เต็มที่ ใครเห็นใครก็ต้องชมว่ามันเป็นหมาที่งามไม่น้อย และเมื่อนายบอกกับคนอื่นว่ามอมเป็นหมาเกิดได้ขุนบ้านก็ไม่ค่อยมีใครเชื่อ จนถึงวันหนึ่งซึ่งเป็นวันสำคัญที่สุดในชีวิตของมอม นั่นเป็นวันหนึ่งในฤดูหนาวมอมมันก็กลายเป็นพิเศษจึงล่อตัวออกไป เที่ยวนอกบ้านตั้งแต่เช้าตรู่ ยิ่งเที่ยวไปมันก็ยิ่งเพลิน โกลบ้านออกไปทุกที ถ้ามอมมันเป็นคน มันก็จะสังเกตว่าเข้าวันนั้น ผู้คนที่เดินถนนมีสีหน้าผิดปกติ บางคนก็หน้าตาเศร้าหมอง บางคนก็หน้าตื่น ส่วนมากนั้นจับกลุ่มฮั่นพุดกัน แต่มอมมันก็มีฐานะของมันที่จะต้องวิ่งดมกลิ่นอะไรต่ออะไรเรื่อยไป ไหนจะกลิ่นสัตว์ประหลาดๆ ที่ออกมาจากกอหญ้า หรือเลื้อยคลานขึ้นมาจากคลองแล้วรีบกลับลงไปเมื่อใกล้รุ่ง มอมมันวิ่งลุยน้ำค้างที่จับขาวอยู่บนใบหญ้า อากาศเย็นเฉียบมากระทบหน้ากระทบใบหูและลิ้นของมัน ทำให้เบิกบานใจกว่าธรรมดา แต่พอสายเข้าห่มมอมก็เริ่มสังเกตเหมือนกันว่ามีอะไรผิดปกติไปเสียแล้ว เพราะบนถนนสายใหญ่นั้น มีรถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่โตกว่าที่มันเคยเห็น วิ่งตามกันมาเป็นแถวยาวเหยียด แผ่นดินสะเทือนมาตั้งแต่ไกล บนรถนั้นมีคนอยู่เต็ม แต่งตัวอย่างที่มีมอมมันไม่เคยเห็นมาก่อน พุดจกกันด้วยเสียงที่มอมไม่เคยได้ยินมาก่อนเลย คนเหล่านั้นรูปร่างเตี้ยล่ำผิวดำกับคนไทยที่มอมรู้จัก มอมมันยืนนิ่งตัวแข็งอยู่ข้างถนน ขนคอชัน หูตั้ง ความรู้สึกเหมือนขโมย

เข้าบ้าน มันสุดกลืนแรงๆ คนที่อยู่บนรถนั้นผิวกลิ้นเป็นแน่แล้ว เพราะมีกลิ่นสาบกลิ่นสาบอย่างที่ไม่เคยรู้จักแต่ก่อนเลย พออมมันรู้ว่าอะไรผิดปกติ ใจมันก็คิดถึงนายวามขึ้นมาขึ้นมัทนที่ ป่านนี้ายจะอยู่ที่ไหน จะเป็นอย่างไร นายผู้หญิงจะเรียกเที่ยวตามหามันหรือเปล่า ใครจะทำอะไรหนู ซึ่งนายเคยสั่งให้มันเฝ้าหรือ ไม่ก็ไม่รู้ และป่านนี้นั่นแปลกหน้าผิวกลิ้นจะเข้าไปในบ้านของมันบ้างแล้วกระมัง พอหัวใจอมมันหวนกลับไปบ้าน ตัวมันก็หันกลับและขาทั้ง ๔ ของมันก็พาตัวมันกลับบ้านทันที มอมกลับไปถึงบ้านไม่เห็นมีอะไรผิดปกติ เห็นแต่นายกับนายหญิงนั่งพูดกับเขาด้วยสีหน้าไม่สู้ดี มอมเข้าไปเลียมือนายแต่นายเพียงแต่บหัวมันเบาๆ ๒-๓ ที แล้วก็ไม่ได้สนใจมันอีกต่อไป นายผู้หญิงก็ไม่ได้ทักมันหรือไล่มันอย่างเคย มอมกระดิกหางหมุนไปหมุนมา สักครู่หนึ่งเห็นไม่ได้เรื่องมันก็ไปเล่นกับหนู ซึ่งดีใจมากที่มันไปอยู่ด้วย มอมลงนอนหงายให้หนูเกาท้อง แล้วก็ถึงหูตึงหางมันไปตามเรื่อง วันนั้นมอมสังเกตว่า นาย ไม่ได้ออกไปไหนทั้งวัน ถ้าได้อินเสียงรถแล่นหรือเสียงคนเดินดังอะอะก็เดินไปดูที่ประตูบ้าน มอมก็ถือโอกาสวิ่งตามไปเห่าลั่นที่ประตูบ้านเหมือนกัน เพราะมอมมันต้องการให้นายเข้าใจว่า มันรู้เหมือนกันว่ามีอะไรผิดปกติ และถ้าหากเกิดมีภัยอันตรายมาถึงบ้าน มันก็พร้อมที่จะสู้และยอมตายให้นาย แต่มอมกลับจู้ปากบอกให้มันนิ่ง แล้วเดินกลับเข้าบ้านทำคังนี้อยู่หลายครั้ง จนค่านายกินข้าวแล้วก็ขึ้นบ้านปล่อยให้มอมนอนเฝ้าหัวกระไดอย่างเคย รุ่งเช้าตอนสายๆ มีคนมาเปิดประตูหน้าบ้าน มอมมันกำลังระแวง มันก็เห่ากรรโชกทำท่าจะเอาจริง นายผู้หญิงต้องวิ่งมาคังคอมมันไว้ ส่วนนายผู้ชายไปพูดกับคนแปลกหน้าที่มาหน้าบ้านอีกประเดี๋ยวหนึ่งคนแปลกหน้าก็กลับไป นายเดินกลับเข้ามาช้าๆ หน้าผิวด ไม่สบายใจ ในมือถือกระดาษขาวๆ แผ่นหนึ่ง มอมได้อินนายเรียกนายผู้หญิงให้ตามขึ้นไปบนเรือน เห็นพูดจากันสักครู่หนึ่ง นายผู้หญิงเอากะดาษแผ่นนั้นมาดูแล้วก็ขบหน้าลงร้องไห้

ตั้งแต่นั้นมานายก็เริ่มหายไปจากบ้าน หลายวันจึงกลับมาครั้งหนึ่ง มอมสังเกตเห็นนายแต่งตัว ผิดไปกว่าเดิม คือนายแต่งตัวสีเทา ก็เกมเขียว ใส่หมวกสีเขียวกัน มีอะไรที่คิดถึงหน้าอก กางขาว่าที่เคยหุ่่งก็กลับเป็นพันแข้ง และเกือกหนึ่งบางที่เคยใส่ และที่มอมมันเคยเสีย บางครั้งก็แอบเอาไปก่ดเล่น เคี้ยวนี้ก็ไม่ใส่ กลายเป็นใส่เกือกหนาๆ สากๆ ครั้งแรกที่มอมเห็นนายแต่งตัวอย่างนี้กลับบ้าน มันเกือบจำไม่ได้ แต่พอนายเดินเข้ามาใกล้ได้กลิ่นมันจึงรู้ระวังหายหน้าไปครั้งละหลายวัน มอมเห็นนายผู้หญิงเศร้าว่าทุกครั้งที่เคยเห็นมางานทางบ้านที่เอาใจใส่ก็ดูน้อยๆ ลงไป ขยผู้หญิงชอบอุ้มหนูไปนั่งที่หัวกระไดและนั่งอยู่นานๆ มอมมันเข้าไปหยอกล้อชวนเล่นด้วย นายผู้หญิงก็ไม่เล่น บางทีมันก็เอาหัวเข้าไปวางที่ตักนายผู้หญิง เธอก็ลูบหัวมันเบาๆ แต่สายตาที่มองไปไกล ส่วนมากนายผู้หญิงนั่งอยู่จนพลบค่ำแล้วจึง กลับเข้าเรือนตอนใกล้ๆ จะพลบ เธอมักจะเอาหนูมาทอดไว้แน่นแล้วก็ร้องไห้ มอมมันไม่เคยเห็นนายผู้หญิงเป็นอย่างนี้มาแต่ก่อน ใจคอมมันก็เจ็บเหงาลงไปตาม ที่มันเคยเล่นหัวก็น้อยลงไป ที่เคยแอบหนีไปเที่ยวเตร่ก็น้อยลงไป เช่นเดียวกัน เมื่อนายหายไปนานๆ มอมมันก็ตามนายผู้หญิงแทนนายและมันมีความรู้สึกในใจว่าระหว่างที่นายไม่อยู่ มันจะต้องเฝ้าทั้งบ้านทั้งนายผู้หญิงและหนูไม่ให้ใครมาทะกะทำอันตรายได้จนกว่านายจะกลับ วันไหนนายกลับบ้านความรู้สึกในบ้านก็เปลี่ยนไปทั้งหมด นายผู้หญิงก็กระปรีกระเปร่าทำกับข้าวพิเศษ มอมมันก็จิตใจโลดเต้น ชีวิตซึ่งแต่ก่อนเป็นปกติประจำวันนั้น เคี้ยวนี้กลายเป็นของที่มีเพียงชั่วครวระหว่างที่นายกลับบ้าน

วันหนึ่งขยกลับมาบ้าน และมาอยู่ได้ ๒-๓ วัน แต่มอมสังเกตนายและนายผู้หญิงไม่สู้จะดีใจรื่นเริงเหมือนที่เคย เห็นแต่นั่งพูดกันเบาๆ ครั้งละนานๆ บางครั้งนายผู้หญิงก็ร้องไห้ ส่วนนายนั้นก็มสีหน้าและกิริยาอาการบอกให้มอมเห็นได้ว่ามีทุกข์ แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ นายมักจะนอนเหม่อที่เก้าอี้ยาวที่เลียยงไม่พูดอะไร นานๆ ก็ถอนใจยาวๆ มอมมันก็ได้แต่หมอบอยู่ที่เท้าของนาย ค้างจับอยู่ที่หน้านายคอยดูว่าเมื่อไหร่นายจะมีแววตาที่แสดงว่าหายทุกข์ ตอนเย็นวันก่อนที่นายจะออกจากบ้านไป มอมเห็นนายผู้หญิงเก็บของเล็กๆ น้อยๆ เข้าห่อ เป็นพวงยาสีฟัน สบู่ และของกินแห้งๆ ใส่กระป๋อง นอกจากนั้นก็มสีผ้าบ้าง นายผู้หญิงเก็บของไปก็ร้องไห้ไป ส่วนนายก็ติดตามนายผู้หญิงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเข้าห้องไหนหรือประการใด ช่วยห่อของให้บ้าง พูดปลอบนายผู้หญิงบ้าง แต่มอมก็ไม่เห็นนายผู้หญิงหยุดร้องไห้ ยิ่งเห็นนายอยู่ใกล้ๆ ก็ยิ่งร้องไห้มากขึ้นครั้งหนึ่งนายผู้หญิงเอามือนายไปกำไว้แน่น ขยมือนายขึ้นไปทีหน้าแล้วก็ยิ่งร้องไห้สะอึกสะอื้นหนักขึ้นไปอีก มอมเป็นนายอาแซน โอบนายผู้หญิงไว้กับตัวแล้วนั่งนิ่งอยู่อย่าง รุ่งขึ้นนายตื่นแต่เช้าตรู่ นาย

แต่งตัวเสร็จ ก็ถือห่อของพระพุทธรูปออกจากบ้านไป แต่พอถึงประตูหน้าบ้านนายก็ทรุดตัวลงนั่ง กอดมันไว้แน่น

“มอม ไอ้มอม” เสียงนายกระซิบสิ่งที่หู “ข้าจะต้องจากไปนาน จะได้กลับเมื่อไรก็ยังไม่รู้เฝ้าอยู่ทางหลังช่วยเฝ้าบ้าน ช่วยดูนายผู้หญิง ช่วยดูหนู เฝ้ารักข้ามากข้ารู้ เฝ้าต้องทำตามที่เขาสั่งแล้วคอยข้าอยู่ที่นี้ ไม่ตายข้าจะกลับ”

มอมเอาน้ำมันไปแปะที่หน้านาย ตามใบหน้าของนายอาบไปด้วยน้ำตา เป็นครั้งแรกที่มันได้เคยเห็น มอมส่งนายเพียงประตูบ้าน แล้วมันก็เดินกลับเรือน ทางคกหัวคก มันเดินช้าๆ ไปที่หัวกระไดที่มันเคยนอน สัมผัสตัวลงเหยียดยาว ตาจับอยู่ที่ประตูหน้าบ้าน มอมครางออกมาเบาๆ เหมือนกับจะอุทานความในใจของมันให้คนรู้ว่า ชีวิตของมอมมันสิ้นสุดลงนับตั้งแต่วันที่นายออกจากบ้านไป และจะเป็นอยู่เช่นนั้นจนกว่านายจะกลับมาอีก นายหายจากบ้านคราวนี้ไม่กลับมาอีกเลย อาทิตย์กลายเป็นเดือน เดือนกลายเป็นปี จนกระทั่งปีหนึ่งได้ผ่านไปนายก็ยังไม่กลับ นานๆ จะมีบุรุษไปรษณีย์เอาจดหมายมาส่งให้นายผู้หญิงสักทีหนึ่ง มอมเห็นนายผู้หญิงอ่านแล้วอ่านเล่า และในที่สุดก็ร้องไห้ทุกครั้งไป พอนายไปได้สักปีกว่าๆ มอมมันก็เริ่มเห็นความรุ่งโรยภายในบ้านมากขึ้นทุกๆ วัน นายผู้หญิงชอบพอม ผิดปกติการแต่งกายก็ปอนกว่าแต่ก่อน ทั้งมิได้ระมัดระวัง หนูนั่นเติบโตใหญ่ขึ้นจนวิ่งได้แล้ว แต่ที่ฝ่ายมอมมิใช่อ้วนน่าเอ็นดูอย่างแต่ก่อน บ้านที่เรียบร้อยสะอาดสะอ้านนั้น บัดนี้รุงรัง เต็มไปด้วยหยากไยระวังผู้หญิงมิได้เอาใจใส่เช็ดถูอย่างเคย มอมต้องเรียนบทเรียนใหม่ในชีวิต เจ็กชายชวดซึ่งนายเคยอุ้มมอมห่าและกัดทุกครั้งก็แวะกรายเข้ามาในบ้านนั้น บัดนี้กลายเป็นคนสนิทซอซอกันกับนาย ผู้หญิงระวังผู้หญิงห้ามปรามมอมเค็ดขาดมิให้กัดหรือแม้แต่ห่าเจ็กชายชวดอีกต่อไป เป็นอันว่าเจ็กชายชวดมีสิทธิ์เดินเข้ามาถึงหน้ากระไดบ้าน บางทีก็ถึงกับไปนั่งอยู่ที่ชานหน้าครัว มอมเห็นนายผู้หญิงสนทนากับเจ็กชายชวดนานๆ ทุกครั้งจะต้องหยิบของในบ้านมาให้เจ็กชายชวดดู เป็นถ้วยชามบ้าง ซ้อนส้อมบ้าง บางทีก็เป็นของอื่นที่มอมไม่รู้จัก และเจ็กชายชวดก็จะยื่นกระดาษเล็กๆ สองสามแผ่นให้นายผู้หญิง มอมเห็นนายผู้หญิงเอากะดาษนั้นมานับ เสร็จแล้วเจ็กชายชวดก็จะเอาของใส่หีบแล้วก็เดินออกจากบ้านไป นายผู้หญิงทำอยู่อย่างนี้จนนานเข้า มอมสังเกตเห็นของในบ้านที่มันเคยชินลูกดานนั้นบางไปมาก บางทีหนูมัววิ่งเล่นอยู่ใกล้ๆ เวลานั้นนายผู้หญิงพูดกับเจ็กชายชวด แต่พอเจ็กไปแล้วนายผู้หญิงต้องคว้าหนูมากอดไว้แล้วร้องไห้ทุกครั้งไป ของที่มอมมันรู้สึกว่ามันเปลี่ยนไปมากก็คือ เรื่องอาหารการกิน

แต่เมื่อครั้งนายยังอยู่นั้นมันมิเคยต้องอาหารร้อนใจเลย แต่เดี๋ยวนี้มอมมันต้องทนหิวอยู่ตลอดเวลา เมื่อนายอยู่นายเคยให้กินข้าววันละสามเวลา ขณะนี้มอมต้องอดมือกินมือ และมือที่กินนั้นก็มิได้ทำให้มอมหายหิวลงได้ มันมองดูดานายผู้หญิงอย่างสงสัย เพราะแทนที่จะเป็นอาหารหนักในเวลาเช้า นายผู้หญิงเพียงแต่เทน้ำข้าวให้มอมๆ มันไม่เคยกิน แต่ด้วยความหิวมันก็ต้องกลืนกินหมดแล้วมันเงยหน้าดูนายผู้หญิง ผู้ซึ่งยืนมองดูมันด้วยความเป็นห่วง แต่พอเห็นมันมองเหมือนกับจะขออีก นายผู้หญิงก็หันหลังรีบเดินหนีไป มอมมันรู้แล้วว่ามือกลางวันนั้นเป็นอันไม่มีหวังที่จะได้ เพราะมันเห็นนายผู้หญิงเตรียมอาหารเล็กๆ น้อยๆ ให้หนู ส่วนมากก็เป็นของเหลือจากมือเช้า ส่วนตัวนายผู้หญิงเองก็ไม่ได้แตะอะไรเหมือนกัน แม้มือเย็นก็มีแต่บางวันเฉพาะวันที่นายผู้หญิงกินข้าว วันไหนมอมหิวหนักเข้า มันก็ไปนั่งมองขณะที่นายผู้หญิงกำลังกิน ถ้านายผู้หญิงหันมามอง มันก็เลียปากให้รู้ว่ามันก็หิวเหมือนกัน นายผู้หญิงก็จะนำคากบลูกดาเรียบอมข้าว แล้วเอาของที่เหลือคลุกให้มันกินทันที มอมมันไม่เข้าใจว่าของที่เขยมนั้น เหตุไรจึงหมดไป มอมมันรู้แต่ว่านายจากบ้านไปนานแต่สักวันหนึ่งนายจะกลับ ระหว่างนี้มันก็ได้แต่จะคอยนาย มันหาว่าไม่ว่านายถูกระดมไปเป็นทหาร ไปอยู่ไกลไม่มีกำหนดกลับ และนายผู้หญิงซึ่งไม่มีรายได้อะไรเลยก็ได้แต่ขายของเก่าไปทีละชิ้นและต้องครองชีพไปอย่างอดมือกินมือ บางวันนายผู้หญิงต้องขอมอดเพื่อให้ลูกได้กิน หรือมิฉะนั้นก็ต้องกิน แต่น้อยเพื่อให้มอมซึ่งผัวฝากไว้ได้กินอ้อมๆ ตั้งแต่มอมมันยังตัวเล็กๆ นายเคยห้ามเค็ดขาดมิให้มันไปเก็บของกินนอกบ้าน มอมมันก็ปฏิบัติตามตลอดมา เพราะเมื่อท้องมันอ้อมมันก็ไม่มีเวลาจำเป็นที่จะต้องไปหาอะไรกินที่อื่น แต่เดี๋ยวนี้มอมต้องคิดคำสั่งนาย เพราะท้องมันหิวเต็มทน ก็ต้องพึ่งถึงขะเช่นเดียวกับหมาข้างถนนตัวหนึ่ง ด้วยความอด ด้วยความตรอมใจที่นายหายไป มอมมันเปลี่ยนไปจากแต่ก่อน ร่างกายก็ผ่ายผอมลงไปเห็นได้ถนัด ขนที่เคยมันกลับกลายเป็นด้าน จมูกแห้งมันดำ เืองริมฝีปากที่เคยสดใสบัดนี้ริ้วรอยเป็นร่องลึกส่วนมากมันใช้เวลาอนที่หัวกระไดบ้านเพื่อคอยนายตามที่นายสั่งไว้

อีกสองปีผ่านไป ยังไม่มีวีแวนาจะกลับมาเลย คืนวันหนึ่ง มอมอยู่ที่หัวกระไดที่มันนอน นายผู้หญิงกับหนูนอนอยู่ข้างบน เรือน มอมมันหลับสนิทไปพักหนึ่ง แต่มาดกใจตื่นตอนดึก เพราะได้ยินเสียงนายผู้หญิง ไอและเสียงหนูร้องออกแอด พอเสียงข้างบน เงียบ ไปมันก็นอนต่อ แต่หูมันคอยฟังเสียงต่างๆ ที่จะผิดปกติ อีกสักครู่หนึ่งมัน ได้ยินเสียงเครื่องยนต์ดังหึ่งมาแต่ไกล มอมมันรู้ว่าเป็น เสียงเครื่องบิน เพราะเมื่อมันยังเป็นลูกหมาเห็นเครื่องบินผ่านหลังคาบ้าน มันต้องวิ่งไล่เห่าทุกครั้ง และนายเคยหัวเราะชอบใจที่มันไล่ กัดเครื่องบิน มันนอนฟังเสียงที่อยู่ไกลนั้น สักครู่ก็รู้ว่าเครื่องบินนั้นกำลังใกล้เข้ามา ทันใดนั้น มอมมันก็ตกใจแทบสิ้นสติ ขนพองชันไป ทั้งตัวและผุดลุกขึ้นขึ้นอย่างรวดเร็ว ในท่ามกลางความมืดและความเงียบสงัดนั้น มีเสียงที่มันไม่เคยได้ยินมาก่อนดังก้องไปทั่ว มอมมัน เข้าใจว่าเป็นเสียงหมาหอน แต่หมาตัวที่หอนนั้นมันจะต้องใหญ่โตมหึมา น่าสะพรึงกลัวเสียเป็นที่สุดแล้ว เสียงหอนนั้นดังเป็นระยะๆ ถึ่ๆ มอมตัวสั่นเทาด้วยความตื่นเต้น หมาที่ในหอนให้ได้ยินทั่วทั้งเมือง มอมมันหอนรับทันที แต่เสียงของมันดูค่อยจางตัวมันเองแทบจะ ไม่ได้ยิน ทันทีนั้นมันก็สังเกตเห็นไฟตามถนนดับพรึบลงหมด เสียงนายผู้หญิงหวีดร้องบนเรือน เสียงหนูร้องให้ด้วยความกลัว นอก บ้านก็มีเสียงไฟท่าคนวิ่ง เสียงร้องเรียกกัน โหวกเหวก เสียงปิดเปิดบานหน้าต่างประตูและเสียงเค็กร้องให้ทั่วไป มอมมันแผ่นลง ไปอยู่ที่ ลานบ้านหน้าเรือน อีกจิตใจเดียวนายผู้หญิงก็อุ้มหนูซึ่งกอดไว้แน่นลงมานั่งอยู่ด้วย พอเห็นนายผู้หญิง มอมมันก็หมดความตื่นเต้นและ ความกลัว จิตใจมันสงบลงทันที เพราะมันรู้ว่ามันมีหน้าที่จะต้องทำ มันเบียดเข้าไปจนชิดตัวนายผู้หญิง มันเลื้อยมีอนายผู้หญิงและเลีย ขนหนู เป็นวิธีเดียวที่มันจะบอกให้สองคนนั้นรู้ว่าไม่ต้องกลัว ไม่ต้องตกใจ มอมยังอยู่ มอมยังอยู่ มอมไม่รู้ว่ มันนั่งอยู่กับนายผู้หญิง นานสักเท่าไร แต่ขณะนั้น มันได้พบได้เห็นของที่มันไม่เคยเห็นหลายอย่าง มันได้เห็นไฟฉายเป็นทางยาวขึ้นไปบนฟ้า เห็นเครื่องบินลำ สี่ขาบินจวดเฉยอยู่ใน เสียงปืนต่อสู้อากาศยานได้ยินสนั่นจนกระเทือนเจ็บแก้วหู เสียงลูกระเบิดแหวกอากาศดังซู่ลงมา สัญชาตญาณ บอกให้มันหมอนลงกับพื้นดินทันที มอมรู้สึกเสียวสันหลังและขนคอ และขนตามหลังมันตั้งชัน ขณะเดียวกันมันรู้สึกได้ด้วยความ สะเทือนของแผ่นดินว่ามีกระระเบิดขึ้นในระยะใกล้ติดๆกันหลายครั้ง มอมมันเฝ้านายผู้หญิงอยู่ จนกระทั่งได้ยินหมาใหญ่ตัวมหึมานั้น หอนขึ้นเป็นกั๊วดังรวดเร็วอีกครั้งหนึ่ง นายผู้หญิงลุกขึ้นจากที่นั่ง มอมสังเกตเห็นคนเริ่มจุดไฟและเริ่มใช้ไฟฉายในที่ต่างๆ อีกครั้ง หนึ่ง เสียงคนพูดกันและเสียงหัวเราะดังจากที่ต่างๆ รอบบ้าน นายผู้หญิงอุบหัวมันเบาๆ เหมือนกับจะชอบใจที่มันเฝ้าอยู่เป็นเพื่อน แล้วก็ อุ้มหนูกลับขึ้นเรือน หลังจากนั้นไม่ว่ามอมจะไปทางใดเห็นแต่คนชุดหลุมกันทั่วไป ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง มอมมันที่เขยตามกองดินที่เขา ขุดขึ้นมาก็ไม่เห็นมีกลิ่นอะไรเกินไปกว่ากลิ่นธรรมา แม้นายผู้หญิงก็ชุดหลุมที่รื้อข้างบ้าน ดาแก่ที่อยู่บ้านติดกันแถมช่วยขุดให้ มอมนึกว่านายผู้หญิงคงขุดหาอนุหารกระดูกเก่าๆ ที่ฝังไว้ มันก็เข้าไปขุดใช้สองเท้าตะคุยดินไปพลางจุมมันก็ตกลงไปที่ดินสุดกลิ่น แรงๆ เพื่อจะได้รู้ว่าหนูหรือกระดูก หรืออะไรก็ตามที่นายผู้หญิงต้องการนั้นฝังอยู่ที่ใด มอมมันคุ้ยดินขึ้นมาได้กองโตเอการ นายผู้หญิง และคนแถวๆ จอบเสียมนั่งดูมันแล้วหัวเราะ เสียงดาแก่มกับนายผู้หญิงว่า

"หมาตัวนี้มันรู้เอาการอยู่" แต่มอมมันก็ยังไม่รู้ของมันเองว่านายผู้หญิงขุดหลุมอะไร ต่อจากนั้นเมื่อมีเสียงเครื่องบิน มีเสียงหมา หอน มอมก็เห็นนายผู้หญิงอุ้มหนูวิ่งลงไปอยู่ในหลุมนั้นทุกครั้ง จนในที่สุดมอมมันก็รู้ ถ้าคืนไหนมัน ได้ยินเสียงเครื่องบินมาแต่ไกล มัน ก็หอนขึ้นก่อนแล้วก็เริ่มตะคุยประตูเรือนต่างๆ เพื่อปลุกนายผู้หญิง พอรู้ว่านายผู้หญิงตื่นมันก็รีบวิ่งลงไปนั่งคอยอยู่ในหลุมก่อนทุกครั้ง ไป ความตื่นเต้นในเวลากลางคืนนั้นมีบ่อยครั้งเข้าและเสียงระเบิดนั้นก็ดังใกล้บ้านเข้ามาทุกที ชาวบ้านแถบนั้นก็เริ่มหายไ้จากบ้าน มอมเห็นแต่บ้านปิดทั้งไว้เป็นจำนวนมาก ผู้คนในตรอกนั้นที่เคยคลิกก็เงียบเหงาลงไป คงเหลือแต่นายผู้หญิงอยู่ที่บ้านกันหนู มอมมันไม่มีหนทางจะรู้ได้เลยว่านายผู้หญิงของมันอพยพลบภัยตามชาวบ้านเขาไปไม่ได้ระวังผู้หญิงมีแต่ตัวคนเดียว ไม่มีพวกพ้อง วงศาคณาญาติที่ไหนที่จะไปอาศัยได้ และความจนนั้นก็บังคับให้นายผู้หญิงต้องอยู่ต่อไป ทั้งที่แสนจะห่วงความปลอดภัยของลูก และ ความรู้สึกเปลี่ยวเปล่าที่เกือบจะทนไม่ได้ คืนวันหนึ่งมอมรู้สึกอรอนแรมและตื่นเต้น เหมือนกับว่าสิ่งใดบอกมันว่าภัยกำลังใกล้เข้ามาและกั๊ จริงดังนั้น พอดดึกก็มีเสียงหมาหอนดังขึ้นและเสียงเครื่องบินใกล้เข้ามาทุกที นายผู้หญิงอุ้มหนูวิ่งลงไปอยู่ในหลุม มอมมันก็วิ่งลง ไป นั่งข้างๆ เช่นเคย เสียงเครื่องบินดังกว่าที่เคยได้ยินมา เสียงระเบิดดังใกล้ๆ บ้านเข้ามา มอมเลื้อยมีอนายผู้หญิง รู้สึกว่ามันนั้นเย็นชืดด้วย

ความกลัว มอมได้ยื่นเสียงลูกระเบิดแหวกอากาศตรงลงมาถึงหลังคาบ้าน มันหมอบนั่งคอยความกระเทือนของระเบิดแต่แทนที่จะมีเสียงระเบิด มอมกลับได้ยินเสียงดังกราวใหญ่ทางหลังบ้าน อีกสักครู่หนึ่งมันก็ได้กลิ่นเหม็นไหม้อย่างแรง ไฟไหม้บ้านแน่แล้ว มอมมันโจนขึ้นจากหลุมวิ่งไปดูที่ครัวเห็นไฟกำลังติดหลังคาเป็นหย่อมๆ และกำลังลุกลาม มอมมันตกใจเต็มที่ได้แต่เห่า แล้วมันก็วิ่งกลับมาหาที่หลุม เพื่อบอกนายผู้หญิงให้รู้ว่าไฟกำลังไหม้บ้าน แต่นายผู้หญิงก็ไม่ได้กระตือรือร้นจากหลุม มอมมันก็ได้แต่เห่าได้แต่วิ่งไปวิ่งมาด้วยความเป็นห่วง บ้างก็เป็นห่วงตัวเอง เป็นห่วงนายผู้หญิงและหนูก็เป็นห่วง มอมมันตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไรดี ในทันใดนั้นมันก็ได้ยินเสียงลูกระเบิดแหวกอากาศลงมาอีกซุ่หนึ่งทำให้หลังมันเย็นวาบ แต่ก่อนที่มันจะทำอะไรได้ มอมมันรู้สึกเหมือนมีของหนักๆ มากระแทกอย่างแรง ทำให้ตัวมันกระเด็นไปไกล หรือไปหมด มอมหมดสติไปครู่หนึ่ง เพราะแรงลูกระเบิดทำลายลูกหนึ่งที่ตั้งกลลงมาระเบิดกลางลานบ้านพอดี

พอมอมฟื้นขึ้นมา สิ่งแรกที่มันเห็นก็คือไฟไหม้บ้านทั้งหลังลุกโพล่ง ส่องแสงสว่างจ้าทั่ว ไปหมด สิ่งแรกที่ใจมันนึกถึงก็คือนายผู้หญิงและหนู ป่านนี้จะเป็นอย่างไรบ้าง มันตะเกียกตะกายจะลุกขึ้นยืน แต่มันรู้สึกเสียวแปลบที่ขาหลัง มอมเหลียวไปเห็นขาหลังข้างซ้ายเป็นแผลยาว อาจเป็นสะเก็ดระเบิดหรือเศษไม้กระเด็นถูก เลือดซ่านๆ ของมันกำลังไหลออกมาแดงฉาน มันล้มตัวลงเดินเพราะเดินยังไม่ไหว มอมนอนเลียแผลอยู่นานจนขาที่เจ็บค่อยหายชา มีความรู้สึกขึ้น มันก็วิ่งเดินครึ่งคลาน ไปที่หลุมที่นายผู้หญิงอยู่ ที่หลุมนั้นเงียบสนิทไม่มีเสียงใดๆ ลูกระเบิดที่ตกกลางลานบ้านทำให้ดินกระเด็นมากลบหลุมเสียกว่าครึ่ง มอมเห็นเท้านายผู้หญิงโผล่ออกมาจากกองดินมันก็ลงเลีย เท้านั้นเย็นชืด ไม่มีชีวิต มอมมันรู้สึกร้อนฟ่าวไปทั้งตัว นายผู้หญิงและหนูไว้กับมัน บัดนี้นายผู้หญิงและหนูอยู่ใต้กองดิน มอมตัดสินใจใช้ขาทั้งสองลงมือขุดทันทีทันที มันขุดด้วยกำลังแรงที่สุดเท่าที่มันมี หัวใจมันเต้นเหมือนกับจะระเบิดออกมา นอกอก มันจะต้องเอานายผู้หญิงและหนูออกจากหลุมให้ได้ แต่ดินที่กลบนั้นหนานัก สุดท้ายที่มอมจะขุดผู้เดียว หมดปัญญาเข้มนักก็เริ่มเห่าและนอนอยู่ที่ปากหลุม เสียงนอนของมันทำชาวบ้านแถบนั้นวังเวงใจเพราะมันเป็นเสียงคร่ำครวญของหมาพันธุ์ทางตัวหนึ่งที่หัวใจแตกสลายลง

พอรุ่งสาง มอมได้ยินเสียงคนอีกทีนอกบ้าน มีรถบรรทุกคันใหญ่มาจอดหน้าประตูบ้าน ตอนนั้นไฟไหม้บ้านจนมอดลงแล้ว ไม่มีอะไรเหลือนอกจากเตาถ่านและควันจางๆ คนกลุ่มหนึ่งถือพลั่วถือเสียมวิ่งเข้ามาในบ้าน พอเห็นมอมยืนเห่าอยู่ที่หลุมก็ตรงเข้ามา พอเห็นเท้านายผู้หญิงโผล่จากกองดิน มอมก็ได้ยินเสียงคนเหล่านั้นร้องเรียกกันเอะอะ อีกหลายคนวิ่งมาที่หลุม แล้วก็เริ่มโกยดินออกทันที ในที่สุดมอมก็ได้เห็นนายผู้หญิงนอนเหยียดขาด้วยหลังอยู่ใต้กองดินในหลุม หนูนอนนิ่งอยู่ในอ้อมกอดของแม่ มอมมันโจนลงไปหลุมคร่อมนายผู้หญิงไว้ ใครเข้ามาใกล้ก็ไม่ยอม มันเฝ้าแต่ขุดรำมและแยกเขี้ยวตามมันมีแววเขี้ยวปิดอยู่ข้างใน คนทั้งโลกเป็นศัตรูคนเหล่านี้ที่ทำให้มันต้องจากไป คนเหล่านี้ที่ทำให้บ้านที่มันเคยอยู่เคยกิน ต้องไฟไหม้จนหมดสิ้นไป คนเหล่านี้กำลังจะมาตะต้องตัวนายผู้หญิงและหนู จะทำอันตรายอย่างอื่นต่อไปอีก ชายคนหนึ่งเข้ามาใกล้ตัวนายผู้หญิง มอมมันก็จับเข้าที่แขน เสียงร้องให้คนช่วยลั่นไป แต่มอมตัวเดียวหรือจะต่อสู้ขัดขืนคนทั้งฝูงได้ ในที่สุดเขาก็กลุ่มรวมกันเข้าหามร่างอันไร้ชีวิตของนายผู้หญิงและหนูขึ้นรถบรรทุกทุกแล่นไป มอมมันวิ่งตามขาโยกเขยกไปเพราะขามันเจ็บ แต่แล้วมันก็ค่อยๆ หมดแรงตะกายกลับบ้าน บ้านที่ไม่มีเรือน บ้านที่ไร้พงจันหมดเหลือแต่ซากของประตู บ้านที่ไม่มีนาย ไม่มีนายผู้หญิง ไม่มีหนู บ้านที่ว่างเปล่าไม่มีอะไรเหลืออีกต่อไป มอมมันเดินวนเวียนรอบลานบ้านตะวันตกสายขึ้นมามันรู้สึกทั้งร้อนทั้งหิวและอยากน้ำ ขาของมันเริ่มเจ็บมากขึ้นไปอีก จมูกของมันแห้งผาก ลิ้นของมันห้อยและแผ่บานตาของมันสาดแดงด้วยสายเลือด มอมล้มตัวลงนอนใกล้ปากหลุมที่เขาขุดเอานายผู้หญิงไป มันครางเบาๆ อีกครั้งหนึ่ง แล้วก็ตั้งใจจะนอนอยู่ที่นั่นจนกว่ามันจะกลับมาจะคิดว่ามันไม่ทำตามที่น่ายสั่งมันก็ยอม ขอสำคัญขอให้นายกลับมาเท่านั้น

มอมมันนอนเช่นนั้นอยู่หลายวัน โดยที่ไม่มีใครรู้ไม่มีใครเอาใจใส่ เพราะมันเป็นแค่เพียงหมาตัวหนึ่งในที่สุดความหิวกระหายก็บังคับให้มันต้องโงะเขากิน มันเดินไปตามถนน เจอะอะไรที่พอประทังชีวิตได้ก็กินไม่เลือก หมาซึ่งแต่ก่อนเคยลงมันก็รวมกันแก้มกันกัด มอมมันก็ไม่สู้คอยหลบหลีก เพราะมันไม่มีกำลังไปกำลังกายที่จะต่อสู้กับใครอีกต่อไปแล้ว มอมมันเหี่ยวดูหดรัดเหี่ยวไปอย่าง

ไม่มีความหมาย ยิ่งเดินก็ยิ่งไกลบ้านเก่าออกไปทุกที คำลงที่ไหนดันก้นอนที่นั่น ได้ห้องแถวข้างริมถนนข้าง เมื่อกำลังมันอ่อนลงทุกวัน มันก็ไปนอนหลบเงาอยู่ที่หน้าประตูบ้านใหญ่ริมถนนแห่งหนึ่ง

มอมมันหลับอยู่นานเพราะความอ่อนใจ มาดใจตื่นขึ้นอีกทีตอนได้ยินเสียงคนพูดโกสๆ เสียงเด็กผู้หญิงร้องเรียก "พ่อ พ่อจ๋า" ดังๆ หลายครั้ง มอมลืมตาขึ้นดูเห็นเด็กผู้หญิงอายุประมาณ 10 ขวบ ลูกเข่าอยู่ข้างตัวมัน มือลูบหัวมันอยู่ด้วยความปราณี มอมมันรู้สึกว่ามีอนันไม่ใช่มือศัตรูแต่เป็นมือ ของมิตร มันกระดิกหางรับ อีกสักครู่ก็เห็นผู้ใหญ่รูปร่างอ้วนคนหนึ่งเดินมาเปิดประตูโผล่หน้าออกมาดูแล้วถามว่า

"อะไรลูก"

"พ่อคุณหาตัวนี้สิ สวยจังเลย มันเจ็บน่าสงสาร หนูจะเอามันไปเลี้ยง" เด็กผู้หญิงร้องตอบ

"อย่าเลยลูก" ชายคนนั้นพูด "หมาที่ไหนดันไม่รู้ บางทีมันจะเป็นบ้า พ่อคุณว่ามันชอบกลอยู่"

"ไม่บ้าหรอกพ่อ เมื่อตะกี้มันยังกระดิกหางกับหนูเลย" เด็กหญิงพูดพลางพยุมันให้ลุกขึ้นยืน

"หนูจะตั้งชื่อมันว่าไอ้ดึก มันมีมะ ไอ้ดึก"

มอมลุกขึ้นยืน แล้วเดินโซเซตามเด็กหญิงเข้าไปในบ้าน ขณะที่มันต้องเสียทุกอย่างไปแล้ว หากมีใครที่แสดงว่าเป็นมิตรด้วยมันก็อยากจะคบด้วย ชายที่อยู่หน้าประตูไม่พูดว่าอะไร เปิดประตูทิ้งไว้ให้ลูกสาว แล้วเดินข้ามสนามกลับขึ้นไปบนตึก

บ้านที่มอมมาอยู่ใหม่นั้นเป็นตึกใหญ่โต คิดว่าบ้านเก่าของมอมมากมายนัก หน้าตึกมีเก้าอี้มีกระถางต้นไม้ตั้งไว้อย่างสวยงาม และไม้ต้นใหญ่ปลูกไว้ร่มเย็น ในบ้านนั้นมีคนอยู่หลายคน ทุกคนทักทายเด็กเพื่อนของมันว่าคุณแล้ว ส่วนมากก็พยายามเอาอกเอาใจคุณแล้วทั้งนั้น พ่อคุณแล้วบอกหญิงคนหนึ่งให้ไปเอาข้าวเอน้ำมาให้มันกิน มันเห็นหญิงคนนั้นวิ่งหายไปหลังบ้าน อีกประเดี๋ยวเดียวมันก็ได้อีกข้าวคลุกกับบะช่อขามโต และมีน้ำสะอาดใส่สามอ่างมาวางไว้ข้างๆ คุณแล้วสั่งให้ตาแก่นคนหนึ่งพามันไปอาบน้ำอุ่นๆ หลังจากที่ยังมันกินข้าวแล้ว พ่อคุณแล้วดีแล้ว คุณแล้วก็ใส่ยาให้ที่แผล มอมมันอยู่กับคุณแล้วมานาน มันรู้ว่าเดี๋ยวนี้มันชื่อ ไอ้ดึก ถ้าคุณแล้วเรียกมันด้วยชื่อนั้นมันก็จะเข้าไปหา แต่มอมไม่มีวันลืมว่าชื่อจริงของมันที่นายตั้งให้คือ "ไอ้มอม" มันอยู่กับคุณแล้ว มีอาหารการกินและคนเอาใจใส่บริบูรณ์ทุกอย่าง จนร่างกายมันกลับแข็งแรง ขนเป็นมันขลับ ใครเห็นใครก็ชมว่าคุณแล้วช่างไปหาหมาจากไหนมาเลี้ยง แต่มอมมันไม่กระปรีกระเปร่า รื่นเริงเหมือนแต่ก่อนเพราะถึงมอมมันจะสบายก็สบายแต่กายใจของมันยังคงคอยหาอยู่ไม่มีวันลืมถึงแม้ว่ามอมมันจะรักคุณแล้วมันก็รักเพราะมือที่ให้ข้าวมันกิน คุณแล้วไม่ใช่ชีวิตของมอม บางทีมันออกไปนั่งหน้าบ้านสังเกตคนที่เดินผ่านไปมา ในหมู่คนที่เดินมานั้นนายอาจเดินผ่านมาบ้าง บางทีคนแปลกหน้าเข้ามาในบ้าน มันก็ต้องวิ่งไปดู เพื่อจะเป็นนายมาตามหามัน

คืนวันหนึ่งในฤดูร้อนอีก ๒ ปีต่อมา มอมมันนอนหลับเอนอยู่หลังตึก คืนนั้นคนในบ้านมีอยู่ไม่กี่คน เพราะมอมมันเห็นถ้ำกระเปาะขึ้นรดไปกับคุณแล้วหลายคนตั้งแต่เช้า เสียงพูดกันว่า จะไปตากอากาศ ดึกมากแล้วแต่มอมมันยังไม่หลับ มันนอนอยู่หนึ่งๆ ทุก็คอยฟังเสียงต่างๆ เช่นเคยมันได้ยินเสียงเหมือนใครใช้เหล็กจัดหน้าต่างข้างตึกชั้นล่าง มอมมันคำรามขึ้นครั้งหนึ่ง เสียงนั้นเงียบไป อีกสักครู่เสียงนั้นดังขึ้นอีกมอมค่อยๆ ลุกขึ้นเดินอ้อมไปทางที่มาของเสียง ขนคอของมันตั้งชันเป็นแปรง ขโมยแน่แล้วไม่ใช่ใครอื่น คืนนั้นมอมมันจะจับขโมยให้คุณแล้วและให้คนทั้งบ้านใหญ่เห็นฝีมือมัน มอมมันเดินอย่างเงิบที่สุด สะกดใจไว้มิให้เห่าออกมา พอมันเดินอ้อมมุมตึกแลเห็นคนๆ หนึ่ง กำลังปีนมาเล็ๆ จดหน้าต่างอยู่จริงๆ มอมมันย่องใกล้เข้าไปทุกที อีกประเดี๋ยวเป็นได้เห็นตึกกัน ทันใดนั้นลมพัดมาวูบหนึ่ง พาเอากลิ่นตัวคนๆ นั้นมาต้องจมูกมัน ใจของมอมเพียงจะหยุดเต้นด้วยความดีใจ มันโถมเข้าใส่คนๆ นั้นด้วยกำลังทั้งหมดที่มันมีอยู่ ทำเอาคนๆ นั้นหงายหลัง ศีรษะฟาดกับพื้นนอนงออยู่ครู่ใหญ่ มอมตัวสั้นเทากระดิกหางเร็วไม่เป็นจังหวะ มันเลียชายผู้นั้นตั้งแต่หน้าไปทั่วตัว เพราะกลิ่นที่ลมพัดมาเข้าจมูกหาใช่กลิ่นแปลกของใครที่ไหนด แต่เป็นกลิ่นที่มันรู้จักดี เป็นกลิ่นของนายที่มันตั้งใจคอยมาตลอดเวลาหลายปีนับตั้งแต่วันที่นายจากไป

นางงอยู่พักใหญ่แต่แล้วก็จำได้ เขายกแขนขึ้นกอดคอมันไว้แน่น

"ไอ้มอม" เสียงนายกระซิบที่หูมัน

"มอม" นายเรียกมันอีกครั้งหนึ่งด้วยเสียงสะท้อนเหมือนกับมีอะไรมาจุกในคอ

มอมมันไม่ได้ยินใครเรียกชื่อมันมานาน พอได้ยินนายเรียกมันก็ตั้งใจโลดส่งเสียงร้องหงิงๆ ด้วยความดีใจ นายลุกขึ้นยืนเหลียวซ้ายแลขวา จูปากค่อยๆ ให้มันนิ่ง มอมมันก็ไม่นิ่ง เพราะความดีใจของมันเกินที่จะนิ่งได้ ความสุขความเป็นหนุ่มของมันกลับมาใหม่ โดยสิ้นเชิง นายวิ่งข้ามสนามเบาๆ พอถึงรั้วพระหงก็มุดออกไปนอกบ้าน มอมมันโกยส่ดินตามและมุดออกไปนอกบ้านกับนาย นายทรุดตัวลงนั่งลูบหัวลูบคอมันแล้วกระซิบที่หูว่า

"มอม ข้าไม่นึกเลยว่าข้าจะได้พบเอ็ง ข้านึกว่าข้าไม่มีอะไรเหลือแล้วในโลกนี้"

นายหยุดพูดไปครู่หนึ่ง "เขาส่งข้าไปไกล ข้าไม่ได้ข่าวคราวจากใครเลย พอกลับมาบ้านเขาก็บอกว่าบ้านไฟไหม้หมด ลูกเมียถูกระเบิดตาย งานการที่ข้าเคยทำคนอื่นเขาก็เอาตำแหน่งไปหมดแล้ว ไม่มีใครเขาจะมาคอย

"ข้าหมดหนทางจริงๆ มอมเอ๊ย แต่เอ็งอย่าคิดว่าข้าล้าช โหม ครั้งนี้เป็นครั้งแรก พอได้พบเอ็ง เอ็งก็ทำให้ข้าต้องอาย ทำไม่ลง"

"กลับเข้าบ้านเถิดมอม" นายพูดพลางลุกขึ้นยืน

"ข้าไม่มีปัญญาจะเลี้ยงเอ็งได้เสียแล้ว" นายชี้มือไปที่รั้วพลางไถ่มัน

"ไป ไอ้มอม เข้าบ้าน"

แทนคำตอบมอมมันกระดิกหางแรงกว่าเก่าและวิ่งรอบๆ ตัวนาย นายไถ่มันอยู่หลายครั้ง แต่มอมมันก็ไม่ฟัง นายกลับมาแล้ว มอมจะไม่ให้นายพ้นสายตาคือต่อไป ความจริงนายเปลี่ยนไปมากเพราะผอมลง ผมเผ้ารุงรัง เสื้อผ้าขาดวัน แต่อย่างไรก็ยังเป็นนายของมอม นายที่มันทิ้งไม่ได้

คืนมากแล้ว พระจันทร์ข้างแรมเริ่มขึ้น ทอแสงสว่างไปทั่ว นายเดินอย่างอ่อนระโหยไปนั่งที่ริมคูข้างถนน สายตามองไปไกล มอมไปนั่งชิดกับนายอยู่ครู่หนึ่ง เห็นนายไม่ไหวคงมันก็นึกอะไรออก มอมวิ่งไปคาบกิ่งไม้แห้งมาวางไว้บนตักนายด้วยความเคยชิน นายเอากิ่งไม้ขว้างลงไปในคู มอมมันก็กระโดดโครมตามลงไปคาบกิ่งไม้มาให้นายอย่างเคยทำ นายชบหน้าลงบนหัวของมัน เสียงนายกระซิบเรียกชื่อมันหลายครั้งไม่พูดว่าอะไรอีก นำตาร้อนผ่าวร่วงลงบนหน้าและจมูกของมอม นายนั่งอยู่เช่นนั้นอีกนาน ในที่สุดนายลุกขึ้นยืน ซ้ำๆ คล้าหูมันอย่างใจลอยแล้วพูดว่า "ไอ้มอม เอ็งชนะข้า ไปด้วยกัน มา ตามข้ามา" แล้วนายก็ออกเดินมีมอมตามติดไป คืนหน้าร้อนวันนั้น ถ้าหากมีใครเดินมาตามถนนราชวิถีตอนดึกประมาณสักตีสองครึ่ง จะได้เห็นชายคนหนึ่งรูปร่างสูงผอม เสื้อผ้าขาดวัน เดินช้าๆ อยู่ข้างถนนอย่างอ่อนระโหยโรยแรงข้างๆ ดังมีหมาตัวผู้รูปร่างงามตัวหนึ่ง ปากคาบกิ่งไม้ คอตั้งหางเชิดวิ่งตามเขาไปด้วยความเบิกบานสุดขีด

คืนหน้าร้อนวันนั้น ถ้าหากมีใครเดินมาตามถนนราชวิถีตอนดึกประมาณสักตีสองครึ่ง จะได้เห็นชายคนหนึ่งรูปร่างสูงผอม เสื้อผ้าขาดวัน เดินช้าๆ อยู่ข้างถนนอย่างอ่อนระโหยโรยแรงข้างๆ ดังมีหมาตัวผู้รูปร่างงามตัวหนึ่ง ปากคาบกิ่งไม้ คอตั้งหางเชิดวิ่งตามเขาไปด้วยความเบิกบานสุดขีด

